

Uned: Creu Lluniau

TGCh - Y Blynyddoedd Cynnar

Trosolwg o'r Uned hon:

Dylid annog disgyblion i wneud marciau ar y BGRh neu gyfrifiadur gan ddefnyddio rhaglen graffeg syml a mwynhau defnyddio lliwiau gwahanol a gwneud patrymau hap. Caiff sgiliau motor bras eu datblygu drwy symudiadau mawr ar y BGRh a sgiliau motor manwl drwy ddefnyddio llygoden y cyfrifiadur neu pennau BGRh. Gall gwneud marciau i gerddoriaeth fod yn ysgogiad da ac yn llawer o hwyl. Bydd plant yn newid lliwiau a maint brwshys, yn archwilio'r offer yn y rhaglen ac yn siarad am yr hyn sy'n digwydd. Byddant yn dechrau tynnu lluniau o'u hunain a'r byd o'u cwmpas ac yn dysgu y gall eu lluniau gael eu hargraffu. Gellir defnyddio gwaith artistiaid a ffotograffau digidol fel ysgogiad i greu lluniau, a gall ardaloedd chwarae rôl gynnwys cyfrifiadur wedi'i osod ar gyfer gwneud marciau i wella ac estyn chwarae plant.

Disgwyliadau ar ddiwedd yr uned hon:

Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn dechrau: gwneud marciau a siarad am eu hystyr a defnyddio pecyn graffeg syml i greu darluniau cynrychiadol o ddigwyddiadau go iawn neu ddychmygol. Gallant newid lliw a maint brwsh a dangos rheolaeth dda o'r llygoden.

Bydd rhai disgyblion ond yn gallu: gwneud marciau mewn pecyn graffeg a byddant yn siarad gydag anogaeth a chefnogaeth am eu lluniau gan ddangos peth rheolaeth o'r llygoden.

Bydd rhai plant hefyd yn gallu: gwneud marciau, siarad am eu hystyr a defnyddio pecyn graffeg syml i wneud lluniau cynrychiadol o ddigwyddiadau go iawn neu ddychmygol a'u defnyddio'n briodol fel rhan o'u chwarae rôl. Maent yn defnyddio'r llygoden yn hyderus, yn newid lliw a maint brwsh, a thrwy eu harchwilio annibynnol eu hunain yn dangos gallu cynyddol i ddefnyddio offer arall mewn pecyn graffeg.

ALLWEDD:

Datblygiad Personol a Chymdeithasol, Lles ac Amrywiaeth Diwylliannol (DPChLLAD)	Datblygiad y Gymraeg (DYG)	Datblygiad Creadigol (DC)
Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu (ILIC)	Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd (GDB)	Chwarae yn yr Awyr Agored (ChAA)
Datblygiad Mathemategol (DM)	Datblygiad Corfforol (DC)	Chwarae Rôl (ChR)

DPChLIAD

ILIC

DM

DYG

GDB

DC

DC

ChAA

ChR

Blynyddoedd Cynnar**Creu gwybodaeth a Syniadau a'u Cyflwyno****Asesiad Athrawon:** Dylai'r sgiliau a ddangosir gan y plant fod yn rhan o asesu parhaus.

Dylid olrhain a chofnodi cynnydd disgyblion yn unol â pholisi asesu'r ysgol, a dylid defnyddio'r wybodaeth hon i gyfeirio unrhyw gynllunio yn y dyfodol. Darperir taflenni cofnodi ar gyfer ysgolion fel rhan ddewisol o'r Cynllun Gwaith hwn.

Taflen gofnodi

Hunan-asesu gan y disgybl

Creu Lluoniau

Sgiliau TGCh	Meysydd Dysgu	Gweithgaredd a Awgrymir	Geirfa	Adnoddau	Sgiliau ar draws y Cwricwlwm
<p>Arbrofi â gwneud marciau a thempledi gan ddefnyddio offer sylfaenol mewn pecyn graffeg sy'n datblygu sgiliau motor manwl a bras.</p>		<p>Dylid annog disgyblion i wneud marciau ar y BGRh neu gyfrifiadur gan ddefnyddio rhaglen graffeg syml a mwynhau defnyddio lliwiau gwahanol a gwneud patrymau hap. Gellir datblygu sgiliau motor bras drwy wneud symudiadau mawr ar y BGRh a gellir datblygu sgiliau motor manwl wrth ddefnyddio llygoden y cyfrifiadur.</p> <p>Gall staff fodelu sut i fynd â llinell am dro ar fwrdd gwyn rhyngweithiol drwy ddefnyddio pecyn graffeg neu feddalwedd BGRh. Dylai'r rhaglen gael ei gosod fel rhan o ddarpariaeth wedi'i chyfoethogi i'r plant ei harchwilio. Dylid eu hannog i gymryd tro a rhannu yn enwedig ar y BGRh a dylid annog y Gymraeg wrth siarad am liwiau etc.</p> <p>Wrth ddefnyddio pecyn graffeg dylai'r plant gael eu hannog i archwilio'r eiconau gwahanol i gael gwybod beth yw diben pob un. Ar ddiwedd y sesiwn gellir gofyn i'r plant i sgwrsio am, a dangos yr hyn y gallant ei wneud nawr gan ddefnyddio rhaglen baentio.</p> <p>Rhowch amrywiaeth o gyfleoedd i'r plant</p>	<p>Lliwiau Offer Llygoden Saeth Clicio Arlunio Brwsh paent Palet Maint Dadwneud Argraffu Sgrîn Patrwm Siapiau Llinell Eiconau Marciau Templed</p>	<p>Pecyn graffeg BGRh Cyfrifiadur Templedi Argraffydd</p>	

		<p>wneud marciau, tynnu lluniau a llinellau ar y sgrin a'r/neu'r BGRh a siarad amdanynt.</p> <p>Trefnwch weithgareddau cyn-ysgrifennu ar y BGRh drwy wneud llinellau ysgafn i'r plant eu dilyn. Dylai'r llinellau annog cyfeiriadaeth o'r chwith i'r dde a dangos man cychwyn clir i adlewyrchu patrymau da ar gyfer datblygu patrymau llawysgrifen.</p> <p>Rhowch lun amlinell i'r plant sy'n gysylltiedig â thema a gofynnwch iddynt greu patrwm e.e. cennau ar bysgodyn, plu ar aderyn, teils ar do, gwythiennau ar ddeilen etc.</p> <p>Rhowch dempled i'r plant o goeden Nadolig, wyau Pasg, siapiau 2-D a gofynnwch iddynt i addurno'r rhain â phatrwm o'u dewis.</p> <p>Crëwch batrymau Rangoli a Mendi ar dempled llaw.</p> <p>Gall plant gofnodi eu hymatebion i gerddoriaeth gan ddefnyddio rhaglen baentio syml i greu marciau a siarad am eu lluniau.</p> <p>Gall gwneud marciau ar gyfrifiadur estyn chwarae fel rhan o'r ardal chwarae rôl, er enghraifft, mewn swyddfa, meddygfa, garej etc.</p> 			
--	--	--	--	--	--

<p>Yn gallu newid lliw a maint brwsh wrth greu llun.</p>		<p>Dangoswch sut i ddefnyddio'r brwsh i newid maint a sut i ddewis lliwiau o balet mewn rhaglen graffeg syml. Gellir gwneud hyn ar BGRh neu gyfrifiadur.</p> <p>Gellir annog y plant i ddewis offer a lliwiau i dynnu lluniau syml sy'n gysylltiedig â thema neu bwnc er enghraifft, tynnu lluniau o'u hunain ar y sgrin, archwilio newidiadau tymhorol yn yr amgylchedd, lluniau arsylwadol o greaduriaid byw y maent wedi dod o hyd iddynt yn yr awyr agored, (byddai defnyddio microsgop digidol a/neu chwyddwydr yn ysgogiad da) tynnu lluniau â chamera digidol ar ymweliad dosbarth i gynorthwyo galw i gof a'u defnyddio i helpu'r plant i dynnu llun o rywbeth roeddent wedi'i weld e.e. anifeiliaid ar y fferm, anifeiliaid anwes etc.</p> <p>Creu anifeiliaid anwes dychmygol, lluniau o gymeriadau o storïau a hwiangerddi etc. a siarad am y lluniau. </p> <p>Gall staff weithio gyda'r plant i gynhyrchu arddangosfa sy'n cynnwys paentiadau, darluniau, collage a lluniau a wnaed ar gyfrifiadur. Siaradwch â'r plant a chymharwch y lluniau a grëwyd gan ddefnyddio cyfryngau gwahanol.</p> <p>Gall gwaith artistiaid gael ei ddefnyddio fel ysgogiad i waith celf plant gan ddefnyddio amrywiaeth o gyfryngau ac mae gwaith rhai artistiaid yn addas iawn ar gyfer celf cyfrifiadur megis Mondrian, Kandinski ac artistiaid o Gymru megis William Brown.</p>	<p>Sgrîn Llygoden Clicio Cyrchwr Saeth Palet Offer maint offer lliw dadwneud argraffu</p>	<p>Pecyn graffeg BGRh CP Templedi Argraffydd Ffotograffau Digidol</p>	
--	---	---	---	---	---

<p>Yn dechrau deall y gall testun/delweddau a grëwyd ar gyfrifiadur gael eu hargraffu.</p>		<p>Dangoswch i'r plant eicon yr argraffydd ar y cyfrifiadur ac esbonio iddynt y gall cyfrifiadur gynhyrchu copi papur o'r hyn sydd ar y sgrin cyn belled â bod argraffydd wedi'i gysylltu ag ef. Trafodwch reolau am argraffu.</p>	<p>Cyfrifiadur Sgrîn Llygoden Clicio Argraffydd Eicon Symbol Copi papur Argraffydd Papur</p>	<p>Cyfrifiadur Argraffydd Papur</p>	
--	---	--	--	---	---